

Amsterdam, 25 november 2020

Betreft: reactie NVBF op externe consultatie 'investeringsverplichting'

Geachte heer, mevrouw

Na de interne consultatie over de voorgestelde investeringsverplichting voor de bioscopen en filmtheaters, ligt er nu een wetsvoorstel voor externe consultatie waarop wij wederom een reactie willen geven, ondanks het feit dat onze eerste reactie geen enkel gevolg heeft gehad.

Corona en de 3% - investeringsverplichting

Het wetsvoorstel dat nu ter consultatie ligt dateert uit de periode van vóór de corona-uitbraak. Op geen enkele manier wordt met de coronamaatregelen rekening gehouden.

Om in herinnering te roepen: van half maart tot 1 juni waren de bioscopen, filmhuizen gesloten; van 1 juni tot 1 juli mochten per zaal 30 bezoekers worden toegelaten; van 1 juli tot medio september 100 bezoekers. Na weer een tijdje volledig gesloten te zijn geweest mogen de bioscopen, filmhuizen nu 30 bezoekers ontvangen maar mag er (nog steeds) geen eten/drinken worden verkocht aan de bezoekers.

Het zal u niet verbazen dat de branche te maken heeft met een omzetverlies die zijn weerga niet kent. Alleen al voor het jaar 2020 wordt dit geschat op zo'n 300 mln. euro.

Het is fijn dat eerder aanvullende financiële steun is gekomen voor de aangesloten gesubsidieerde filmtheaters binnen onze vereniging. De toekomstige investeringsverplichting heeft geen directe negatieve gevolgen voor de meeste filmtheaters. Voor de bioscopen binnen onze vereniging zijn de gevolgen van de verplichting echter groot. Daarbij komt dat bioscopen tot op heden weliswaar een beroep hebben kunnen doen op de algemene ondersteuningsmaatregelen (NOW/TVL), maar deze bieden onvoldoende soelaas waardoor bioscopen inmiddels in zwaar weer verkeren, extra kredieten hebben moeten aanvragen en inmiddels zijn er al heel veel ontslagen gevallen.

1. Het duurt nog zeker t/m 2025 voordat de Nederlandse cinema weer wat zal zijn hersteld en je weer kunt spreken van een gezonde bedrijfsvoering. Daarbij voelen wij ons ondersteund door de Raad voor Cultuur die ook aangeeft dat de culturele sector minimaal vijf jaar nodig heeft om e.e.a. weer op te kunnen bouwen. Het is dan ook extra wrang dat juist nu een wetsvoorstel in consultatie ligt met een investeringsverplichting voor de Nederlandse cinema vertoners van 3% op de 'relevante' omzet.

Convenant en de 3% - investeringsverplichting

In 2010 hebben film distributeurs en bioscoopexploitanten, in vervolg op eerdere afspraken, een convenant getekend met o.a. de overheid waarbij werd afgesproken dat distributeurs en exploitanten extra geld zouden stoppen in de Nederlandse film.

Bij de overheid (op het budget van het Filmfonds is flink bezuinigd) en producenten is er blijkbaar meer behoefte aan meer financiële ruimte. Daaraan is in zoverre tegemoet gekomen dat in 2018 een nieuw convenant is gesloten met o.a. de overheid en producenten waarbij de bijdrage van distributeurs en exploitanten aan de Nederlandse film *met nog eens 50%* is verhoogd. Daaruit blijkt wel dat ook de vertoners, verenigd in de NVBF, substantieel (de vertoners nemen 60% van het bedrag dat is overeengekomen voor hun rekening), bijdragen aan de totstandkoming van Nederlandse audiovisuele producties.

2. De NVBF vindt het bestuurlijk onbehoorlijk dat zo snel volgend op de ondertekening van het nieuwe convenant uit 2018 – en zonder dat er een evaluatie heeft plaatsgevonden wat wél was afgesproken – er nu een

investeringsverplichting onze kant opkomt, waarbij in de toelichting op het wetsvoorstel is vermeld dat het convenant uit 2018 komt te vervallen.

Daarbij is goed om te beseffen dat met het vervallen van het convenant uit 2018 ook de financiële bijdrage van filmdistributeurs aan de Nederlandse film (= 40% van het totale bedrag) vervalt. Dit betekent dat de grote buitenlandse (USA-) filmdistributeurs Universal, Warner, Disney, Fox, Paramount, Sony niet meer zullen betalen aan het lokale, Nederlandse product. Dit lijkt tegenstrijdig te zijn aan wat de wetgever beoogt. Namelijk dat grote buitenlandse partijen het lokale product moeten ondersteunen.

3. Een reden waarom de buitenlandse (USA-) filmdistributeurs niet meer hoeven bijdragen aan de Nederlandse film wordt niet gegeven.

In het wetsvoorstel wordt de 3%-investeringsverplichting gekoppeld aan de omzet van filmvertoners. Voor alle duidelijkheid: over letterlijk iedere verkochte bioscoopticket in Nederland wordt gemiddeld 40% afgedragen aan filmdistributeurs voor filmhuur. De 60% die dan nog overblijft is nodig om personeel te betalen, de vaste lasten te kunnen voldoen (o.a. huur pand) en te kunnen afschrijven.

4. Om de 3%-investeringsverplichting te koppelen aan 100% van de omzet van de Nederlandse cinema vertoners (en niet 60%) is als onredelijk te kenschetsen.

Wij hebben tevens gelezen dat de 'relevante omzet' mede wordt bepaald door 'reclameboodschappen'. Tot op heden wordt namelijk een financiële bijdrage per betalende bezoeker afgedragen, dus zonder reclame inkomsten. Wellicht is dit over het hoofd gezien door de opstellers van de concept wetstekst. Bovendien geldt omgekeerd niet dat reclame-uitgaven niet worden afgetrokken.

5. Wij vinden het niet passend dat reclame gezien wordt als deel van de omzet.

Tenslotte het percentage zelf. Voorgesteld wordt deze op 3% te stellen. In de toelichting op de tekst wordt dit omschreven als 'redelijk'. Daar is geen onderbouwing voor. Het kan evengoed 4% als 1% zijn. Bovendien bevat het convenant enkele zekerheden (bv het lage BTW-tarief), die met het wegvallen van het convenant ook verdwijnen. In de toelichting staat wel vermeld dat 'het BTW-tarief niet zal wijzigen'.

6. Wie zegt ons dat het BTW-tarief voor de Nederlandse cinema laag zal blijven? Hoe hard is deze toezegging van de overheid?

De publieksfilm, onafhankelijke producties

In 2018 zijn via een convenant afspraken gemaakt over de Nederlandse publieksfilm. Daarbij gaat het om Nederlandse films die toegankelijk zijn voor een breed bioscooppubliek met de verwachting dat dit zal leiden tot behoorlijke bezoekersaantallen. Dit als onderscheid van de doelstellingen van het filmfonds.

Na het lezen van de concept wetstekst zijn wij hier niet meer zeker van. Er wordt namelijk gesproken over 'Nederlands cultureel audiovisueel aanbod'. Dat lijkt weinig op 'de Nederlandse publieksfilm'. Denk daarbij aan echte publiekstrekkingen als 'Bon Bini in Holland' en 'Soof'. Onze ongerustheid wordt overigens ook gevoed door artikel 3b.2, namelijk dat bij Algemene Maatregel van Bestuur (AMvB) nog criteria worden vastgesteld waaraan het 'Nederlands cultureel audiovisueel aanbod' zou moeten voldoen.

7. Wij vinden het onwenselijk dat nog nadere regels worden gesteld via een AMvB. Wij willen op voorhand weten waar we aan toe zijn: gaat het om publieksfilms die in potentie veel bezoekers trekken of niet? Geen onredelijke eis als dat de wetgever zou besluiten tot een 3%-investeringsverplichting voor de Nederlandse cinema vertoners.

Voor ons is ook niet duidelijk wat wordt verstaan onder 'onafhankelijke producties', artikel 3b.5 lid 3. Wij gaan ervan uit dat u daarmee bedoelt de producties die door onafhankelijke filmproducenten als Johan Nijenhuis & Co; Kaap Holland; Keyfilm etc. worden ingebracht.

8. Wij willen weten wordt verstaan onder onafhankelijke producties, ook graag met voorbeelden.

Verder wordt artikel 3b.5 lid 3 gesteld dat een vast percentage, vast te stellen via een AMvB, geïnvesteerd moet worden via onafhankelijke producties. Ook hiervoor geldt dat wij op voorhand willen weten waar we aan toe zijn. Als voor de Nederlandse cinema geldt dat 100% geïnvesteerd moet worden via onafhankelijke producties via onafhankelijke producenten dan hebben wij liever dat dit als zodanig in de wetstekst wordt opgenomen en is een AMvB niet nodig.

9. Wij vinden het onwenselijk dat een percentage van onafhankelijke producties wordt vastgesteld via een AMvB. Dat biedt een ontoelaatbare onzekerheid. Wij willen geen AMvB maar op voorhand duidelijkheid, via de wet, om welk percentage het gaat met inachtneming en onder duidelijkheid van 7. en 8. Op deze wijze lijkt het erop dat toch wordt aangestuurd op een verkapte heffing in plaats van een investeringsverplichting, iets waarvan juist eerder afstand werd genomen.

Tenslotte zij opgemerkt dat wij ons intern aan het beraden zijn aan de oprichting van een nieuw Nederlands Film investeringsfonds voor de Cinema waarmee, evenals met het vervallen van het genoemde convenant, automatisch de NVBF - medewerking (bestuurlijk; financieel) aan het Abraham Tuschinski Fonds komt te vervallen. In het nieuwe private fonds zullen gelden van aangesloten NVBF-leden worden gestort t.b.v. Nederlandse publieksfilms. Op die wijze kan Nederlandse productie volume worden gecreeërd en wordt versplintering tegen gegaan.

In afwachting van uw reactie,

met vriendelijke groet,

Winnie Sorgdrager
Voorzitter NVBF